עשיו יח טוש"ע או"ח סי

סז. מו"ה ה. חוליו עח. נדה סו., גו (קנים ריש פ״ח], סו., ג) [קנים ריש פ״ח], ד) ברכות יג. מגילה יו., ה) ונשא ה יטו. ו) ובמדבר טו], ז) [ברכות טו.], ת) [דף ב.], ע) [דף מו.], י) [ע"ם ותום' ד"ה הכי גרסיען], ל) [וע' היטב חוס' עירובין כג: ד"ה פשטיה וב"ב המו. ד"ה מניון, ל) [וע׳ תוס׳ ברכות כא. ד״ ה״ג ובד״ה ההוא ובה

מנחות מג: ד"ה ואיזון.

תורה אור השלם 1. וַהְשָׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֵת האשה בשבעת האלה וְאָמֵר הַכּּהֵן לְאִשְּׁה יִתֵּן יִי אוֹתֶךּ לְאָלָה וְלִשְׁבָעָה יִי אוֹתֶךּ לְאָלָה וְלִשְׁבָעָה יְרַכַךְּ נַפֶּלֶת וְאֶת בִּטְנַךְּ יְרַכַךְּ נַפֶּלֶת וְאֶת בִּטְנַךְּ צְבָה: במדרי – בתוך עמר בתת יי את בנו בו היה ב 2. וְאָמֵרְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהָיךְ בִּעַרְתִּי הַקְּדֶשׁ מִן הַבִּית וְגַם נְתַתִּיו לַלֵּוִי וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלְאַלְמְנָה בְּכָל מִצְוְתְּךְּ אֲשֶׁר צִוּיתָנִי לֹא עָבַרְתִי ממצותיר ולא שכחתי:

דברים כו יג וַהַצְּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הנגע בגדיו יהיו פרמים וְיַנְּגָּע דְּגָּיָן וְיִיְיִדְּיְּכְּיְ בְּיִם וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּע וְעַל שָּׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא טְמֵא יִקְרָא: ויקרא יג מה 4. שְׁמֵע יִשְׂרָאֵל יִיְ אֶלֹהֵינוּ יִיְ אֶחְר: דברים ו ד

זְהָיוּ הַדְּבְרִים הָאֵלֶה
זְהָיוּ הַדְּבְרִים הָאֵלֶה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךְּ הַיּוֹם עַל לְבְבֶּךְ: דברים ו ו

גליון הש"ם גמ' ורכנן דכרים הדכרים לא משמע להו. עיין לעיל

מוסף רש"י וטמא טמא יקרא. כול עלמו אומר טמא רחקו מעלי (שבת סד.) לועק ואומר טמא הוא (חולין עח.). קרית שמע ככתבה. נלשון הקודש ולא בלשוו אחר מגילה ית). בהוייתן יהו. גלשון סקודש (שם ית). מדברים הדברים. דסוס ליה למכתב והיו דברים האלה. מתכתב והיו דברים החנה, למדרש שיקרא הדברים כסדרן ולא למפרע כגון ובשעריך ביתך מוחות (בדכות יג.) לימא קסבר

רבי. מדאנטריך ליה קרא לק"ש שתהא ככתבה, ספירא ליה בשאר כל התורה בכל לשון נאמרה

ואמר אל האשה בכל לשון שהיא שומעם. ומהאי קרא יליף לה בספרים. ול"ג ואמר הכהן לאשה: אל האשה. משמע דברים הנכנסין בלבה שסומכין השומעין על דבורו שהוא שוחט חטאת לשם עולה שתהא מכרת בלשון: על מה היא שותה. כדמפרש ואזיל שאומר

לה פריצות גרם ליך שתשתה: וכמה היא שותה. בכלי מחום במקידה של חרש: ועל מה נטמחת. מי הביחה לידי טומאה שחוק וקלות ראש. כדי לייסר את הנשים שלא יקלו ראשן עם האנשים שעל ידי כך באות לידי ולבתה בטנה: ובמה היא נעמאה. משמיעין אותה הלכות המים המאררים על איזו טומאה הן בודקין אותה שאם נטמאה והיא מזידה וברצון בדקוה ואם שוגגת כגון אמרו לה מת בעליך או אנוסה לא יבדקוה: וכל כך למה. לנו להודיע בהלכות המים בשלמה הנך קמייתה משום ונוסרו כל הנשים (יחוקאל כג) אלא הך למה: שלה להוליה לעו. שחם נטמאת באונס או שוגגת ולא נבדהת שלא תהא סבורה אילו נטמאתי מזידה גם כן לא היו בודהים אותי: ה״ג וידוי מעשר מגלו דכתיב ואמרת וגו' ויליף אמירה אמירה מסוטה: א"ל רב זביד לאביי ונילף אמירה אמירה מלוים א"ל דנין אמירה גרידתא מאמירה גרידתא ואין דנין אמירה גרידתה מענייה וחמירה: שבחו. לא עברתי ממלותיך ולא שכחתי (דברים כו) היינו שבח עלמו: בקול נמוך. מדלא כתיב ביה ענייה: וגנוסו. כגון ארמי אובד אבי היינו גנותו שמתודין שאביהן לבן הארמי היה רשע: מפני מה מקנו. שיהא אדם אומר תפלתו בלחש כדאשכחנא בחנה וקולה לא ישמע (שמואל א א): שלא לבייש את עוברי עבירה. המתוודים בתפלחם על עבירות שבידם: לערו. לרות שעברו עליו דהיינו לרות שעברו על ישראל לרת לבן הארמי לרת מלרים: שהרי לא חלק הכחוב מקום בין חטאם לעולה. לא קבע לשחיטת חטאת מקום בפני עלמו שלא יבינו שהיא חטאת ומתבייש: טמה טמה יקרה. כלומר סורו מעליו שטמא הוא: והאיכא כו'. כלומר והרי יש סימנים אחרים להכירה: למעלה. מחוט הסיקרא דכתיב (ויקרא ד) על קרנות ובעולה לא כתב קרנות והוא נותן דמים למטה מחוט הסיקרא וכן שאר כל הדמים: המם כהן. לחודיה הוא דידע ולא שאר כל העולם ואין בשת בכך: מכסית. הנקבות של נקבה: בחליה. בזכב ולח ניכר: שעירה מחי חיכח למימר. שאין לה זנב וניכר הנקבות: דחיבעיה ליה לחתויי כשבה. חם היה לו בשת שהרי כל החטאות של יחיד רצה כשבה רצה שעירה חוץ מחטאת עבודת כוכבים שכתיב בה עז בת שנתה בפרשת שלח לך אנשיםיי: התם נייתי וניכסיף. הטיל עליו הכתוב שיתבייש שתהא לו כפרה מעונש גדול כזה: ככתבה. בלשון הקודש: הקורא

איהן הוא דקא מכסיף נפשיה. תימה והא אמר בשמעתא ולנו כמקומן. בבית מלונם בגלגל ושם הקימו את האבנים: גבו' ה"ג קמייתא דמנחות (דף ג.) דבין זכרים לנקיבות לאו דעתייהו דאינשי ואמר רבי התם דווקא אמרי [הכי] דאין מעשיו מוכיחים מפני

אבל בסתמא כי הכא ודאי מרגישים חבנ בסתמם כי הנט הנו מני מיג ב בדבר: ליכסית וליויל כי היכי דליכפר ליה. וא"מ יחלוק כמו כן בקביעות מקום שחיטתה כי היכי דליהוי ליה כפרה גמורה י"ל כיון שחלק הכתוב בדבר אחד שיש היכר בדבר מה לריך יותר. מ"ר:

ורבי שלא יקראנה למפרע מנליה. תימה דהכא משמע דבין רבי ובין רבנן אית להו דקריאת שמע דאורייתא וכן תנאי דפליגי התם" בקורא את שמע ולא השמיע לאזנו וכן ב"ש וב"ה התם בפרק קמא דברכות (דף י:) דתנן בית שמאי אומרים בערב כל אדם יטה ויקרא ובבקר יעמוד שנאמר בשכבך ובקומך וב״ה אומרים בשעה שבני אדם שוכבין אלמא דתרוייהו סבירא להו דקרא משתעי בק"ש וסתמא דגמרא נמי התם ים פריך תנא היכא קאי דקתני מאימתי תנא אקרא קאי דכחיב בשכבך ובקומך ותו בפ"ב (שם דף יג:) בפלוגתא דרבי זוטרא ורבי יאשיה דתניא והיו שלא יקראם למפרע הדברים על לבבך רבי זוטרא אמר עד כאן מלות כוונה מכאן ואילך מלות קריאה רבי יאשיה אומר עד כאן מצות קריאה מכאן ואילך מצות כוונה אמר מר רבי זוטרא וכו׳ מ״ש מכאן ואילך מצות קריאה דכתיב לדבר בם ה"ל הא כתיב ודברת בם וכו' אמר מר רבי יאשיה וכו' מ"ש מכאן ואילך מצות כוונה דכתיב על לבבכם ה"ג כתיב על לבבך אלא עד כאן מצות כוונה וקריאה מכאן ואילך כוונה בלא קריאה מ"ש עד כאן מצות כוונה וקריאה דכתיב ודברת בם ה"נ כתיב לדבר בם ההוא בדברי תורה כתיב מדקאמר ההוא בדברי תורה מכלל ודברת בם דוקא בק"ש ותו התםש הפועלים שעשו מלחכה עם בעל הבית קורין ק"ש ומברכין לפניה ולאחריה ואוכלים ומברכין לאחריה שתים כילד ברכה ראשונה כתיקנה שניה כולל בונה ירושלים בברכת הארץ ולא מברך הטוב והמטיב משום דמדרבנן היא דביבנה תקנוה מכלל דק"ם דחייב לקרות דאורייתא ובפרק מי שמתו (ברכות ד' כא.)') בגמרא בעל קרי פריך סתמא דגמרא קריאת שמע דרבנן אהא דקאמר דק"ש וברכת המזון דאורייתא ותו אמרינן התם (דף כא. ע"ש) אמר שמואל ספק קרא ק"ש ספק לא קרא אינו חוזר וקורא ספק אמר אמת ויציב ספק לא אמר חוזר ואומר מאי טעמא ק"ש מדרבגן ודוחק לומר דכל הני דמשמע מינייהו דמדאורייתא הוי אסמכתא בעלמא דאין שיטת הגמרא י לדייק כל כך על אסמכתא רבי ורבנן ועוד דאמר לימא קסבר כל התורה בכל לשון נאמרה ואי הוי אסמכתא בעלמא לא הוה נריך למידק מיניה⁰: ורבנן סברי לה כמ"ד הקורא

קא סעי ב: מו ב מיי פ״י טומאת לרעת הל"ח: מו ג מיי׳ פ״ה מהלי מעשה הקרבנות הלי ב ג סמג עשין קסג: יז ד מייי שם הל"ו: יח ה מייי שם הל"ו: 'ב ו מיי שם פ"ח הל"ט: תייי שם הכייח. ח מייי פייב מהלי קייש הל"י סמג עשין יח טוש"ע או"ח סי' סב סער ב: סער ב: בב ט מיי שם הלי״א וסמג שם טוש"ע וסמג שם טוש"ע או"ח סיי סד סעיי א: בג י ב מיי׳ שם הל"ח

תוספות שאנץ י ברישא אגב דנקטיה בסיפא: **גמ'** ה"ג ואמר הכהז אל האשה בכל לשון שהיא שומע׳ ומהאי יסון שווא שופע יכווא קרא יליף לה בספרי ול"ג ואמר הכהן לאשה: אל האשה משמע דברים הנכנסין בלבה כדמפרש ואזיל ומיהו מה שפ״ה דמהאי קרא יליף לה בספרי אינה ראיה ואין בכך למחוק גירסת הספרים דמצינו בכמה מקומות שחולק על תלמוד שלנו כגוז גבי האי דאמר בגמ׳ לק׳ בפ׳ בתרא שאם נמצא ההורג אחר שנתערפה העגלה הורגין אותו ונפקא לן מן ולארץ לא יכופר י ובספרי מפיק לה מן ואתה תבער הדם הנקי. אבל ק' מאי סביר' ליה להאי תנא דמתני' אי סבירא דכל התורה כלה ליה וכל החודה כלה בכל לשון נאמרה א"כ למה לי קרא לאיתויי י בגמ׳ למימר להכשירה לשון. ואי סבירא . ליה דבלשון הקדש נאמרה למה לי קרא במתני׳ בהני דנאמרין בלשון הקדש. לכ"נ ^(†) דמהני סביר׳ ליה דכל התורה בכל לשון נאמרה מדמייתי קרא במתני׳ שנ׳ בכל לשון אבל התלמוד מפרש כז אבי יווייניווי מפוש כן אליבא דמ״ד בלשון הקדש נאמרה. וכל כך למה. . למה לנו להודיעה הלכות המים בשלמא הנך קמייתא משום ונוסרו כל הנשים. אלא הך למאי: ומשני שלא להוציא לעז שאם נטמאת באונס או שוגגת ולא נכדקה שלא תהי . סבורה אילו נטמאת מזידה אף הם לא היו בודקין אותה ל״ה: וגנותו בקול גנותן שמתודין שאביהם הארמי היה רשע ורבנן סברי לה כמאז דאמר הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו צא. נראה מכאן דכן הלכה מדלא אמר ורבנן תרתי ש"מ בכל לשון שאתה שומע והשמיע לאזניד מה שאתה מוציא מפיך אלא קאמר דסבירא להו (כרבנן) [כמ״ד כו׳] א״כ משמע דכן הלכה יאוקמי׳ רבנן מילתייהו אליבא דהלכתא ועוד דיחיד ורבים הלכה כרבי׳ וה"נ פסקינן בברכות פ' היה קורא. ותו דהתם קאמר תלמודא ור׳ יוסי

ולנו במקומן: **גכז'** פרשת סומה מגלן דכתיב יואמר הכהן לאשה בכל לשון שהוא אומר תנו רבנן משמיעין אותה בכל לשון שהיא שומעת על מה היא שותה ובמה היא שותה על מה נממאת ובמה היא נממאת על מה היא שותה על עסקי קינוי וסתירה ובמה היא שותה במקידה של חרש על מה נממאת על עםקי שחוק וילדות ובמה היא נממאת בשוגג או במזיד באונם [או] ברצון וכל כך למה שלא להוציא לעז על מים המרים: וידוי מעשר: מגלן דכתיב 2ואמרת לפני ה' אלהיך בערתי הקודש מן הבית ויליף אמירה מסומה בכל לשון שהוא אומר א"ל רב זביד לאביי ולילף אמירה מלוים מה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש דנין 6 אמירה גרידתא מאמירה גרידתא ואין דנין אמירה גרידתא מענייה ואמירה תניא רשב"י אומר אדם אומר שבחו בקול נמוך וגנותו בקול רם שבחו בקול נמוך מן וידוי המעשר גנותו בקול רם ממקרא ביכורים וגנותו בקול רם והאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מפני מה תקנו אתפלה בלחש כדי שלא לבייש את עוברי עבירה שהרי לא חלק הכתוב מקום בין חמאת לעולה לא תימא גנותו אלא אימא צערו י כדתניא וממא ממא יקרא בצריך להודיע צערו לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים וכל מי שאירע בו דבר צריך להודיע לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים גופא א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מפני מה תיקנו תפלה בלחש שלא לבייש את עוברי עבירה שהרי ילא חלק הכתוב מקום בין חמאת לעולה ולא והא איכא דמים מידם חמאת למעלה יודם עולה למטה התם כהן הוא דידע והאיכא יחטאת נקבה יעולה זכר התם מיכסיא באליה תינח כבשה שעירה מאי איכא למימר התם איהו דקא מיכסיף נפשיה דאיבעי ליה לאיתויי כבשה וקא מייתי שעירה חמאת דעבודת כוכבים דלא סגי דלאו שעירה מאי איכא למימר התם ניכסיף וניזיל כי היכי דנכפר ליה: קרית שמע: מנלן דכתיב ישמע ישראל בכל לשון שאתה שומע תנו רבגן ייקרית שמע ככתבה דברי רבי וחכמים אומרים יבכל לשון מאי מעמא דרבי אמר קרא יוהיו בהווייתן יהו ורבגן אמר קרא שמע בכל לשון שאתה שומע ורבנן נמי הא כתיב והיו ההוא ששלא יקראנה למפרע ורבי שלא יקראנה למפרע מנליה נפקא ליה מדברים הדברים י ורבנן דברים הדברים לא משמע להו ורבי גמי הכתיב שמע ההוא מיבעי ליה ילהשמיע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך ורבנן סברי לה כמאן דאמר יהקורא את שמע ולא השמיע לאזנו יצא לימא קסבר רבי כל

את שמע ולא השמיע לאונו יצא. תימה מאי דוחקיה למימר הכי הוה מני למימר ורבנן תרתי שמעינן מיניה כדאמר בפרק היה קורא (ברכות דף טו.) דתנן הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו ילא רבי יוסי אומר לא ילא ומפרש בגמרא מ"ע דר' יוסי משום דכתיב שמע השמיע לאזניך ות"ק שמע בכל לשון שאתה שומע ואידך תרתי ש"מ:

את שמע לריך שישמיע לאזנו

פלוגתא היא במסכת ברכות (דף טו.):

תרתי ש"מ ולא קאמר דר' יוסי סבר לה כר' משמע דדחיק ליה לאוקומי מילתא אליבא דהלכתא וכן פי' בפ' הקורא את המגלה למפרע: לימ' קסבר ר'